

Közgazdász

A MARX KÁROLY KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM LAPJA

IV. ÉVFOLYAM, 18. SZÁM.

Ára: 30 fillér

1962. NOVEMBER 20.

TARTALOMBÓL:

A vezetési apparátus szervezésének problémáiról
Veres Péter a kollégiumban

Mégis olvassunk!

A diploma után
Mi gátolhatja az együttműködést?

Jutalmazás

November 7-e alkalmából a Művelődésügyi Minisztérium eredményes gazdasági irányító és szervező munkájáért jutalomban részesítette Rencz István elvtársat.

Az Egyetem Rektora a következő elvtársakat jutalmazta meg:

Bikics István elvtársat, aki a dékáni teendők jó elvégzésén kívül igen nagy terhelést vállalt a technológiai tanszék oktatómunkájában; Bernáth Tivadar elvtársat, a gazdaságföldrajz tanszéken végzett munkája és dékánhelyettesi teendői mellett az utóbbi hónapokban igen eredményesen irányította a Nyelvi Intézetet. A politikai-gazdaságtan tanszéken az oktatásban és a tananyag korszerűsítése terén végzett kiemelkedő munkájáért Bertóti László elvtársat és Gergely István elvtársat, aki körültekintő munkájával nagymértékben hozzájárult az ez évi felvételek zavartalan lebonyolításához.

Felhívás

A KISZ kultúrosztálya a Népszabadság október 1. és november 15. közötti számainak politikai, kulturális, technikai és sport vonatkozású anyagából szellemi öttusa-versenyt rendez. A versenyben alapszervezetként egy-egy csapat indulhat. A csapatversennyel párhuzamosan, természetesen egyéni verseny is lesz. A házi döntőkre november utolsó hetében kerül sor, az egyetemi döntőt december első hetében rendezik meg.

**Régi az üzemi gyakorlat rendelet
Nem megoldott vidéken
Az instruktorok elfoglaltak**

Negyedéves hallgatóink nevében a csoportok tanulmányi felelősei számoltak be az idei üzemi gyakorlatokról. Főleg a bajokat mondták el. A dolgozók, ha nehézségek árán is, de megszülettek és javarészt már elbírálták, kivéve a belkereskedelmi és külkereskedelmi szak dolgozóit.

Nézzünk néhány problémát. Az ipar szakon olyan dolgozat témákat kaptak a hallgatók, amelyeknek az elméletét még nem tanulták. Az iparvállalatok tervezése, szervezése tárgyát negyedéven adják le és a leginkább kapacitásfelmérésre irányuló dolgozatok főleg erre támaszkodtak volna. A belkereskedelmi szakon szabad választás volt, mindenki „kikapart magának a gesztenyét”, azaz a jó témát. Így történhet meg, hogy volt, aki június közepén (az üzemi gyakorlat június 25-én kezdődött), még nem tudta, miről fog írni! Többben az üzemi gyakorlatokat külföldön töltötték, s így a művek megszületésének fő szezonja szeptember és október lett.

Helyesnek bizonyult a külkereskedelmi tanszék kezdeményezése, hogy év közben a hallgatók eljárnak a vállalatokhoz ismerkedni. Nagy előnyt jelentett ez, ismerték már a vállalatot és a témákat is, hiszen ezeket már márciusban kijelölték.

Negyedéves hallgatóink kinn az „életben”, azaz az üzemekben az említetteknek kívül még néhány általános tapasztalatot is leszártak. A budapestiek megint előnybe kerültek a vidékiekkel szemben, az egyetemi instruktorok gyakrabban meglátogatták őket, míg a vidéken üzemi gyakorlatokat végzőkkel csak levélben érintkeztek. Így ha közben felmerültek olyan szakmai nehézségek, melyekkel az üzemi instruktorok nem tudtak érdemben foglalkozni — a közvetlen szakmai segítség hiánya miatt a hallgatók saját eszükre voltak utalva. Jó az önállóság, általában örülnünk is neki, de azért ne így! Nyáron legelőbb szabadságra mennék a tanszékéről, sokan hiányoznak az üzemből is, és ebből adódnak a problémák. De nemcsak ebből.

Szerletics József, a pénzügy tanszék adjunktusa szintén felvetett néhányat. A társadalmi ösztöndíjasok gyakorlata szintén sok bajt okozott. Többben kisebb vállalatokhoz tartoznak, nekik speciális témákat kellett kiadni; ez azért

is nehéz, mert hiszen az oktatók nem ismerhetik az egyes gyárak speciális problémáit. Kiseb vállalatoknál az instruktorok nem tudtak megfelelő szakmai segítséget adni, volt olyan üzem, ahol egyáltalán nem volt közgazdász képzettségű ember. Pénzügy szakon a hallgatók 40 százaléka társadalmi ösztöndíjas és az említett nehézségek csak rontották a dolgozat színvonalát.

Szerletics elvtárs nemcsak a múlt tapasztalatait értékelte. Több dolgot változtatásra vár — mondta. — Az üzemi gyakorlatokról szóló rendelet 1952-ben született, azóta 10 év telt el. Az alaprendelethez már senki sem emlékszik, a szerződéseket az illető vállalatokkal formulák alapján kötik, csak mindig az igényeknek megfelelően változtatnak.

Az instruktorok nincsenek eléggé ösztönözve, hogy meg-

felelően tudjanak foglalkozni a hallgatókkal, egy-egy instruktorhoz 5-6 hallgatót osztanak be, pedig képtelenség egynél többel foglalkozni. Így aztán a hallgatókat másokhoz küldöztetik. Egy példa a sok közül: az instruktor nagyon elfoglalt ember, júliusban fél-évi és negyedévi zárás, értekezletek a minisztériumban, amikor meglátta a diákokat, már előre mondta: „Ne haragudjanak, de nem érek rá, sietnem kell.”

Az instruktorok értékelik a dolgozatokat. A jegyek szubjektívek, mert úgy gondolják, a minőség tőlük is függött, saját munkájuk is benne van. Így ezekből felértékelések történtek: néhol két jegy volt a tévedés. Helyesebb lenne talán, ha valaki más adna véleményét a dolgozatokról, az üzem részéről.

A témák kiválasztásánál is rugalmasabb álláspontra lenne szükség. Néha a vállalatnál sokkal érdekesebb és jobb témák vannak, melyekkel érdemesebb lenne foglalkozni.

Az eredmények értékelése egyelőre még folyamatban van. Az első jelentés: az általános szakon 4,14 az átlag — ötven írtak jeles dolgozatot.

Mausecz Zsuzsa

„Ahol a legnagyobb szükség lesz rám”

Bizonyára sokan felismerik a képről Massz Sudradjat-ot, a II. évfolyam pénzügy szakos hallgatóját. Alacsony, fekete hajjú és nagyon szerény. A Veres Pálné utcai kollégiumban kerestem fel, hogy megtudjam, honnan jött ide, hogy él itt.

— Két éve, hogy Indonéziából Budapestre jöttem. A Bandungi Közgazdasági Egyetem elsőéves hallgatója voltam, amikor lehetőség nyílt arra, hogy a budapesti vagy a moszkvai egyetemre jelentkezem. Miután az itteni éghajlat jobban megfelelt, ide kértem felvételt — emlékezek.

Felvételi vizsga, előkészületek, és észrevétlenül eltelt az idő. Ott álltam a reptéren, gyors búcsú az ismerősöktől és néhány perc múlva már csak kis dobozoknak látszóttak a házak onnan felülről... Elmaradtak a városok, s nemsokára a tenger felett repültünk. Nem egyedül jöttem. Most a Műszakj Egyetemen tanuló honfitársaimmal beszélgettünk otthonról és jövendő otthonunkról. Magam előtt látom apámat, ahogy tanít, testvéreimet, s próbáltam elképzelni Magyarországot. — Lassan beszél, keresi a szavakat, udvarias félmosoly kíséri minden szavát.

Talán ugyanezzel a mosollyal nézett Kairóra, útja első állomására, amikor megpillantotta a felhőkarcolók és szállodaépületek gyűrűjét, siktörök erdejével körülveve.

— Ezelőtt még sohasem jártam külföldön. Szép volt Isztanbul, Budapest előtti utolsó állomásunk — nagy, fényben úszó karcsú minaretek és mosék kerek kupoláival — mesélt úti élményeit.

— S végül Budapest. Lejöttünk a reptérről, láttam a Dunát, két oldalán házakat és sok-sok embert.

— Kemény munkával kitöltött napok következtek. Sokszor nagyon rossz volt távol lenni az otthonról. A ritkán érkező újság, hetenként egy levél, az első önálló magyar mondatok jelentették az örömet az első hónapokban, aztán hamar megbarátkoztam a magyar diákokkal, a gulyással, borral és a Dunaparttal.

— Mit fogsz csinálni, ha hazamész? Milyen terveid vannak? — tettem fel utolsó kérdésemet.

— Egy ideig ott is nagyon nehéz lesz. Az amerikai-angol olajérdekeltiségek, kemény, nehéz munka, nagy-nagy szakemberhiány, munkanélküliség, ez az otthoni helyzet. Így természetesen oda fogok menni, ahol a legnagyobb szükség lesz rám. Talán ipari vállalathoz, de szívesen tanítanék is.

— És Sudradjat tanult, politikai gazdaságtant és filozófiát, könyvespolcán ott van Ady kötet, ismeri Petőfit, hallott a Toldiról és látta a Bánk bánt.

— Néhány év múlva hazatérek és a szakmai tudáson kívül egy életre szóló kedves emléket viszek Magyarországról.

Majos Piroksa

Az Ifjúság Fóruma előadás sorozat keretében november 15-én Várnai Ferenc, a KISZ KB titkára tartott nagyszerű élménybeszámolót kubai úttjáról.
Az érdekes előadást nagy-

sikerű műsor követte, amelyben énekkarunk és szavalóink mellett fellépett Varga András az Operaház művésze. Kubáról és a békéről szóló dalait a közönség nagy tetszéssel fogadta.

Iraki diákok III. konferenciája

Az iraki diákok szövetsége 1962 október elején tartotta meg III. konferenciáját a Zsombolya utcai diákokthozban. Az otthon kultúrtermet rövid idő alatt megtöltötte az érdeklődők serege, köztük a magyar ifjúság képviselői is. Ott volt dr. Abdul Rahim Ajina, az iraki demokratikus ifjúsági szövetség titkára és a különböző magyarországi külföldi diákszövetségek és szervezetek több képviselője. Jelen volt a konferencia megnyitóján Hazay Lászlóné, a Művelődésügyi Minisztérium külföldi diákok ügyeivel foglalkozó előadója, aki felszólalásában a következőket mondta:

„... én még emlékszem arra a nevezetes beszédre, melyet egy Budapestre látogató kubai vezető mondott, amikor a magyar ifjúsággal találkozott. Ő mondotta: a kubai diákok mindig készen állnak arra, hogy fegyvert fogjanak és harcoljanak az ellenség ellen, ha szükséges, de problémát jelent nekik az, ha arra kéri őket, hogy tanuljanak.”
Hazay Lászlóné felszólalá-

sában öntudatlanul is megjelölte a konferencia jellegét, mely arra ösztönzi a diákokat, hogy keményebben dolgozzanak a jobb eredmény elérése érdekében.

A konferenciát Khasró Amin, az iraki diákok szövetségének elnöke nyitotta meg, s köszönettel nyugtázta a résztvevők megjelenését. Ezek után a KISZ küldötte mondott beszédet, melyben méltatta a magyar és iraki nép közötti baráti kapcsolat és testvériség megerősödésében elért eredményeket, elismerőleg szólt a diákok kulturális és társadalmi tevékenységéről, majd üdvözölte a megjelenteket.

Az iraki diákok III. konferenciájának jelentőségét számomra üdvözlő levél és távirat is tükrözte, amelynek az iraki diákszövetség különböző országokban lévő bizottságaitól, valamint közismert személyektől érkeztek, így Fádel Abbas Al-Mehdawy kapitánytól, az iraki népbíró elnökétől. Felolvasták Mohamed Mehdi Al-Dzsowaherinek, a legismertebb arab költőnek a levelet, amelyet lelkes taps fo-

gadott, végül Nouri Abdul Razak, a Nemzetközi Diákszövetség titkárának táviratát.

A konferencia második napján Szelim Al-Szuheily titkár beszámolt az elmúlt év munkájának eredményeiről, hibáiról. Majd Behnam Butrus, az Iraki Általános Diákszövetség képviselője tartott rövid beszédet, melyben elítélte azokat az ellenséges törekvéseket, melyeknek célja, hogy az iraki diákmozgalmakat egymástól elszigeteljék. Néhány mondatban rámutatott az iraki diákszövetség kulturális és nemzeti tevékenységének eredményeire, majd felelt a hallgatók által feltett kérdésekre.

A konferencia harmadik napján a szövetség felépítésében és belső rendjében történt módosításokat tárgyalták meg, majd megválasztották az új bizottság tagjait.

A bizottság tagjai: elnök: Khasró Amin, elnökhelyettes: Hasszán Kurdishy, titkár: Abdul Száheb Abdul Karim, pénztáros: Mejid Abdul Hasszán, megbízás nélkül: Carlo Haritjum, Szelim Al-Szuheily, Wail Al-Amí.

Az egészben gondolkodni!

Feltűnően sok hallgatója volt a Veres Pálné utcai kollégium legutóbbi vitaestjének, melyen az idős magyar író-generáció egyik legjelesebb képviselője, Veres Péter tartott rövid beszámolót életéről, munkásságáról, írói elképzeléseiről.

Először egy új munkájából olvasott fel részleteket, melyben röviden vázolja eddigi életútját, írói felfogását és célkitűzéseit, és beszélt arról, hogy látja a kortárs írók és kritikusok az ő munkásságát. Mint mondotta, bár nem párttag, de mindent idegszállal, minden gondolatával szocialista, és írói munkásságában is ez vezet és arra törekszik, hogy népiünk szocialista fejlődését segítse elő.

Egyik hallgató megkérdezte, hogyan került ő és más tősgyökeres népi író, mint Szabó Pál vagy Darvas József, egy csoportba Németh Lászlóval?

Válaszában az író hangsúlyozta, hogy szerinte a népi írók és Németh László két különböző irányt képviselnek, s csupán azért vonta egy csoportba a közvélemény és sok esetben a kritikusok is, mert a felszabadulás előtt ugyanazon kiadó nyújtott csak lehetőséget műveik kiadására.

Jelenlegi munkásságáról szólván elmondta, hogy nem áll szándékában mai parasztsá-

gunk életéről sem regélni, sem tanulmányt írni, mert szerinte a parasztság gyorsan változó élete, lelkivilága és általános fejlődése miatt ezek a munkák idő előtt elavulnának. Ugyanakkor nagyon sokat utazik, sok élményt és tapasztalatot gyűjt, melyek közül párat elmesélt a hallgatóknak is.

Az egzisztencializmus magyarországi hatásával foglalkozva elmondta ezzel kapcsolatos gondolatait. Szerinte a magyar irodalom Balassi óta egzisztencialista, amelynek azonban nem a magányos ember, hanem egy nemzet, egy nép lét és sors kérdései körül mozog gondolatvilága, és ismét idézte sokszor hangoztatott, sokak által ismert, szinte már jelszavának is tekinthető mondatát, mely szerint: „Az író és minden magyar kötelessége országban — népben-nemzetben gondolkodni.”

A vitaest végén említett arról, hogy a közgazdászoknak, hasonlóan az írókhoz, művészekhez és filozófusokhoz, mindig az egészet kell látniuk, az egészben kell gondolkodniuk, és nem elsősorban apró szakmai problémákban, mert csak így tudják a társadalmat iránti kötelességüket megvalósítani.

Sz. E.

Juhász János:

A szovjet pszichológia az idegennyelv-oktatás szolgálatában

Egy tanulmányút néhány tapasztalata

Az alábbiakban részleteket közlünk Juhász Jánosnak a Magyar Pszichológiai Szemle az évi 2. számában megjelent cikkéből. A témának az adja meg az aktualitását, hogy egyetemünk nyelvoktatásában is szükség van reformokra. Ehhez a munkához a cikk szempontokat ad. Jóllehet nálunk nem nyelvtanárképzés folyik, mégis, az általános elvek irányadóak lehetnek.

★

1961 végén állami ösztöndíjjal egy hónapot a Szovjetunióban töltöttem, ahol tanulmányoztam az idegen nyelvek tanítását a felsőoktatásban. Ennek során megismerkedtem az I. Moszkvai Állami Idegennyelvi Főiskola munkájának néhány részletével, többek között az ott dolgozó pszichológusoknak a nyelvoktatás terén végzett munkájával.

A pszichológiai tanszék addigi munkáját összegezve és egyben irányt mutatott az az előadás, amelyet Artjomov tanszékvezető 1959-ben tartott. „Az idegen nyelv-oktatás pszichológiájának néhány általános kérdése” címmel. Első részében a gondolkodás, a nyelv és a beszéd kölcsönös viszonyáról, valamint az idegen nyelv-oktatás tárgyáról beszélt. Elesen szembeszállt azzal a felfogással, amely a nyelvoktatást szövegek megértésére és fordítására redukálja. Kardinalis kérdésnek

tartja a nyelv és a beszéd szigorú megkülönböztetését. Ez a megkülönböztetés egyébként az egész tanszéki munka fontos alapelve „...a jelenlegi körülmények között a tanulés... elsősorú (de nem egyetlen) feladata és tárgya, különösen a középiskolában, nem az idegen nyelv, hanem az idegen nyelvű szóbeli és írásbeli beszéd”.

Beszédén a nyelv gyakorlati, nem tudatos, intuitív szóbeli és írásbeli alkalmazását érti, úgy, ahogyan az ember az anyanyelvén fejezi ki magát, azaz a nyelvi eszközök, mint például a nyelvtan, a stilisztika stb. tudatosítása nélkül.

A második részben azzal a szereppel foglalkozik, amelyet a megértés, a képesség, a készség, az automatizmus és a szokás az idegen nyelvű beszéd elsajátításában játszik. E fogalmak tisztázása, illetve újraértékelése folyamán elítéli azokat a nézeteket, amelyek az állatokról szóló pavlovi tanításokat mechanikusan átültetik az ember felsőbb idegműködésére és idézi magát Pavlovot is, aki ilyen eljárástól óva intett. Megállapítja, hogy a beszéd már azért sem redukálható a készségekre, mert a beszéd a nyelv segítségével történő érintkezésnek igen bonyolult folyamata: „olyan érintkezés, amelyben meghatározott feladatokat tűznek ki és oldanak meg. Ezért a beszédnek nemcsak nyelvi, hanem társadalmi

és pszichológiai jellegzetességeit is el kell sajátítani. Jelenleg ebben a vonatkozásban az információs elmélet és a kibernetika lényeges segítséget tud nyújtani a pszichológusnak és a módszertanban.”

Az idegen nyelv és az anyanyelv összehasonlításának nálunk is oly sokat vitatott kérdését tárgyalja előadásának következő fejezete. Voltaképpen itt arról van szó, mit kell a beszéd-tanításban tudatosítani, s mit nem. Artjomov elismeri a tudatosítás fontos szerepét, de ugyanakkor bírálja túlzott alkalmazását, amely nem szolgálja a gyakorlati nyelvtudást. Eppen ezért bizonyos mértékben „rehabilitálni kell az idegen nyelv közvetlen, az anyanyelvvel való összehasonlítás nélküli elsajátításának folyamatát”, azaz felül kell vizsgálni az imitáció felhasználásának lehetőségeit. Nem nehéz felismerni fejtegetéseiben a direkt módszer bizonyos elemeinek felhagyását.

Negyedik témaként a beszédre nevelésnek azon pszichológiai sajátosságairól szól, amelyek az információs és kommunikációs elméletből fakadnak.

Ezen a helyen csupán a „Hozzuk létre az új módszertant” című munkáját szeretném ismertetni, melyben az iskolai idegennyelv-oktatásra vonatkozó főbb elveit foglalja össze.

Az idegen nyelv elsajátításának döntő tényezője az, hogy a tanuló az idegen nyelv alkalmazásának mind a négy formáját, azaz a hallás útján való megértést, az idegen nyelven való olvasást, beszélgetést és írást gyakorolja. Az oktatásnak semmiképpen sem szabad az elméleti ismeretek elsajátítására korlátozódnia, mert az idegen nyelvet csak akkor bírjuk, ha azon a nyelven gondolkodni is tudunk. Nem a fordítás, azaz az anyanyelvvel való egybevetés az oktatás fő eszköze, hanem éppen ellenkezőleg, el kell érni, hogy a tanuló egy időre „elfelejtsék” az anyanyelvüket.

A nyelvoktatásban nem a szokványos mechanikus ismétlési elvnek kell uralnodnia, hanem az „újszerűségnek, azaz nem a mechanikus memorizálásra, hanem a nyelvi ismeretanyag különböző környezetben

duktív módon való elsajátítására van szükség. Ez a régi „repetitio est mater studiorum” korszerű felfogása, bár maga Beljajev — nyilván az ismétlés régi fogalmának régi értelmezésének elkerülése végett — sehol nem beszél ismétlésről.

A nyelv fő aspektusa a lexika, mert a beszédben gondolatainkat fejezzük ki, a gondolatok alapját pedig a fogalmak képezik, amelyeket az egyes szavak testesítenek meg. Az idegen nyelv lexikájának elsajátítása megköveteli a megfelelő fogalmak rendszerének elsajátítását. Ezért a legesszerűbb, ha az idegen szavak jelentéseit nem fordítással, hanem a fogalmak többszavas idegen nyelvű értelmezésével magyarázzuk.

Az idegen nyelv hallás útján való megértése, az olvasás, a szóbeli és írásbeli beszéd — az oktatás fő célja. Ezért nem szabad ezeket a nyelvről való ismeretek tartós rögzítésére szolgáló fő eszközöknek tekinteni. Nem a beszédgyakorlatot kell alárendelni a nyelvelmélet tanulmányozásának, hanem a nyelvelméletet kell ismertetni a beszédgyakorlat érdekében. Ebben a megállapításban nyilvánul meg a tudatosság fontossága Beljajev módszerében.

A szóbeliség a nyelvi érintkezés fő formája, az írásbeliség csak regisztrálja a beszédet. Ez az oktatásban is meghatározza a kettő közötti arányt: a szóbeliségnek mindig dominálnia kell. Mivel a „külső” szóbeli beszédet mindig a „belső” beszéd, azaz a nagyon gyors, magában való beszéd előzi meg, s mivel éppen a „belső” beszéd közvetlenül a gondolkodással egyesül, felmerül az a követelmény, hogy fejlesszük a tanulóban a „belső” idegen nyelvű beszédet. Ez pedig főleg a szóbeli beszéd hallgatása segíti elő. Ezért a tanulóknak minél több idegen nyelvű beszédet kell hallgatnia mind az órán, mind az órán kívül.

Az egyik nyelvről a másikra való fordítás a két nyelvűség funkciója (s nem fordítás). Ahhoz, hogy idegen nyelvű beszédet az anyanyelvre fordítsunk, mindenképp meg kell érteni a megfelelő gondolatokat, azután pedig tudni kell ezeket az anyanyelv eszközeivel kifejezni. Ha a megértés céljából fordított le anyanyelvünkre egy idegen nyelvű szöveget, akkor sem hű fordítást nem kapunk, sem a szöveget pontosan nem értjük meg. A fordítási képesség csak akkor jelenik meg, ha a tanuló már nemcsak anyanyelvén, hanem az idegen nyelven is megtanult gondolkodni. Mielőtt az ember megtanul fordítani, feltétlenül meg kell tanulnia az idegen nyelvű beszéd fordítás nélküli megértését. Ezért a fordítás nem lehet eszköze, hanem csak célja az oktatásnak. Beljajev tehát azt mondja, hogy módszerében a fordítást nem szabad az idegen beszéd megértésének fő eszközévé tenni, de az eddigi módszerekkel, tehát tulajdonképpen az összehasonlítási módszerrel, egy bizonyos bonyolultsági fokig, mégis lehetett fordítani és a szöveget is (elsősorban szakszövegeket) pontosan megérteni. A hiba „csak” az volt, hogy ezzel a módszerrel nem lehetett sem magas színvonalat elérni, sem beszédre nevelni, ami pedig tulajdonképpen minden nyelvtanulás lényege.

Kékési József

(Folyt. köv.)

EGYETEMI KÖNYVESPOLC

Dr. Simai Mihály:

Tőkekivétel a jelenkori kapitalizmusban

A szerző az imperializmus egyik alapvető ismérvével, a tőkekivétellel foglalkozik tanulmányában és részletesen elemzi a témával kapcsolatos legfontosabb elvi és gyakorlati kérdéseket.

A könyv első részében a tőkekivétel elméleti kérdéseit (lehetőségeit, szükségességét, formáit, funkcióit) vizsgálja, s történelmileg áttekinti a tőkeexport alakulását egészen a II. világháború végéig.

A második részben a mű foglalkozik többek között az állami tőkekivétellel, a nem-

zetközi hitelnyújtás és segítségnyújtás államközi szervezeteivel, a magántőkekivétellel stb. Rendkívül érdekes ezen belül az a része az anyagnak, mely a tőkeexport földrajzi és ágazati megoszlását mutatja be.

A tanulmány harmadik részében azt vizsgálja a szerző, hogy milyen jelentősége van a tőkekivételnek a tőkét exportáló ország szempontjából. Majd azzal a kérdéssel foglalkozik, hogy a tőkekivétel milyen új sajátosságot mutat a gazdaságilag elmaradott országok támogatásában.

Kahulits László:

Szocialista iparosítás és termelékenység

A mű nemcsak elméleti elemzést adja a termelékenység emelkedéséről, mint általános gazdasági törvény kategóriájának, hanem gyakorlati szempontból is foglalkozik a kérdéssel. Részletesen tárgyalja a beruházások kérdését, mint a munkatermelékenység emelkedésének legfontosabb tényezőjét. Elemzi 1950–60 közötti

beruházási politikánkat, s az ötéves tervben e téren megoldandó legfontosabb feladatokat. A termelőberendezések technikai színvonalával, felújításával foglalkozó fejezetek sok hasznos gondolatot adhatnak az üzemek vezető dolgozóira, a műszaki értelmiség számára.

Az egyetemi szavalóverseny

első három helyezetteje: Frenreisz István, Tenke Júlia és Kigyóssy Éva

A vezetési apparátus szervezésének problémáiról

Dr. Seweryn Chajtman

a Varsói Műszaki Egyetem Gazdasági Mérnökképző tagozat vezetőjének sajtótájékoztatója

A szervezés elmélete világszerte elmarad a felmerülő követelmények mögött. Ez az elmaradás még az olyan kitűnően szervezett ipari országokban is probléma, mint az USA és az NSZK.

A szervezéselmélet kialakulatlan-ságának fő okai: misztikus receptek, kevesen, közös, vagy meghatározott elképzelések nélkül próbálkoznak a rendkívül változatos adottságok, lehetőségek közül a legoptimálisabb megkeresésével, körülírásával, felhasználásával. Fontos hátráltató tényező még, hogy egy, már működő vállalatnál menet közben, esetleg a termelés növelésével egy időben megtalálni azokat az okokat, melyek a felmerülő problémákat okozzák, menet közben kell megoldani stb.

Le kell számolni, akármilyen nehéz, a konvenciókkal, szubjektív érdekekkel, melyeknek alapja elsősorban a mi viszonyaink között a vállalatok volt magántulajdona. Szocialista viszonyok között a termelés az alapvető, a szervezés objektív alapja. Ez határozza meg a logikai sorrendet, egy gépipari üzemből pl.: termelőegység szer-

kezete, struktúrája; ezek rendszere; helyi segédfeladatok (javítás, anyagellátás); termelési műszaki előkészítése, fejlesztése, technológia; termelés szervezeteinek koordinálása, az eljárások bonyolultsága miatt; üzemi munkaszervezés; bér; operatív szervezés; sorozatok mértéke; vállalati anyagellátás; műszaki ellenőrzés; kisegítő szolgáltatások (energetika); adatnyilvántartás; önköltség, gazdasági mérleg; ez a sorrend a helyes. A felsorolt feladatok megoldása konkrétan határozza meg a vezetés mértékét, milyenségét.

Gyakorlati átszervezés

Amikor a szervező belép egy vállalatba a termelési adminisztratív egységeket látja, és ezek csak néha egységeket a termelési egységekkel. Az egyes üzemek élesen meghatározott, mozaikszerű egységek, néha műszakilag elszakadva a gyár színvonalától.

Hogy változtasson? Az aritmetikai átlag mögött egyetlen „átlagos” üzem sincs. Az öt egysztűhöz igazítsa a másik hármat? Ez megsérti

az üzem jellegét. Felülről nem található meg a megfelelő séma. A termelési feltételek határozzák meg a vezetőt — tehát a szervezőnek meg kell tisztítania az adminisztratív jelenségektől. — Ennek követnie kell a termelési feltételeinek változásait, de a gyakori változás — ami helytelen — amorffá tesz a vezetőt, és az így a termelés gátlója lesz.

A vezetés fő funkciója a termelés lehető leggazdaságosabb vezetése. A szocialista iparvállalatok vezetésének döntő alapelve — az egyszemélyi felelős vezetés. Megvalósítás fő kritériumai; a munkakör pontos meg- és elhatárolása. A vezetési egységek számát a termelési egységek határozzák meg. Ennek megfelelően az igazgatónak közvetlen kapcsolatban kell lennie az üzemvezetővel. Ez még sem a Szovjetunióban, sem Lengyelországban nem érte el a tőkés formáját. Lengyelországban a termelési főnök feladatai nagymértékben megegyeznek az igazgatóéval. Ez helytelen. A főmérnök feladata a műszaki fejlesztés kell hogy legyen. Ha N termelőegységűünk van a vezetők szá-

mának N + 1 (az igazgató)-nak kell lenni.

A mérnök-közgazdász problémáról

a gyakorlatban szokásos működési felosztás ellen ható tendencia, a kettőnek nemcsak egy munkacsoporton, hanem egy emberen belüli összekapcsolása is. Főleg a vezetés, műszaki fejlesztés terén. Lengyelországban a gazdasági mérnökképzés szolgálja ezt a célt. A tanulmányi idő 12 félév. A két tananyagot egymás mellett és nem után tanítják, egy kicsit a közgazdasági ismeretek hátrányára. Fő feladatuk a műszaki szervezés, amit önállóan tdk munkaszerűen, tanulmányaik elején kezdenek a hallgatók, ez a diplomamunka is, amelyet a 12. félévben készítenek el, majd ilyen munkakörbe kerülnek, magasabb fizetéssel. Igen nagy „a keresletük”, még kevesen vannak.

Lényeges probléma még az alsó egységek — művezetők — vezetésének megszervezése, az oktatás formája. Ezzel még keveset foglalkoztunk.

A szervezés elméletének kidolgozásához óriási anyagot, dokumentációt kell feldolgozni. Ehhez feltétlenül létre kell hozni egy gazdasági mérnökökből álló egységet, amely a megfelelő lehetőségekkel rendelkezik, hogy kidolgozhassa a szervezés elméletét, és a mérnöki tervezés szintjére emelje a szervezést is.

Szakmai közgazdasági segítség terve

Hasznos együttes tanácskozás a kerületi vb-vel

Együtt tanácskoztak az elmúlt héten az egyetem feladatairól az MSZMP kerületi végrehajtó bizottsága és az egyetemi végrehajtó bizottság. Ez a hasznos, újszerű megoldás eredményesen szolgálta, hogy a kerületi végrehajtó bizottság tagjai alaposabban megismerjék az egyetem munkáját és hatékonyabb segítséget nyújthassanak ahhoz. A tanácskozás egyik napirendi pontja a pártszervezetnek a felsőoktatási reform végrehajtásában végzett munkája és feladata volt. A végzett munka ismertetése mellett a tendokról volt szó és azokról a problémákról, amelyekkel a felsőbb állami és pártzervezeteknek kell megküzdeniük. Ezek között szerepel az egyetem és a felsőfokú technikumok összehangolásának szükségessége, az egyetem beruházási igényei diákokhoz és oktatói épületek, korszerű gépek.

A végrehajtó bizottság vitájában sok kérdésről esett szó. Jelentős helyet kapott az a téma, hogyan oldhatja meg az egyetem a fontos gyakorlati tapasztalatok megszerzését az oktatók és hallgatók részére, a kerületi pártbizottság segítségével. A hozzászólók elmondták, hogy az üzemi közgazdasági kérdések feldolgozása segítség a kerületnek, de ugyanakkor, az egyetemnek hasznos gyakorlati tapasztalatokat nyújt. Horváth János elvtárs elmondta, hogy az egyetem eddig elég sok segítséget adott a kerületi pártbizottság munkájához, de ezt a munkát még lehet gazdagítani. Ehhez kapcsolódott Bedő Gyula elvtárs is, aki elmondta, hogy az egyetem eddig elsősorban a pártoktatásban nyújtott segítséget, s most az az igény merült fel — mint mások hozzászólásából is kiderült —, hogy közgazdasági szakmai kapcsolat alakuljon ki az egyetem és a kerület üzemei között. Hornyák Nándor elvtárs ismertette, hogy a kerületben az üzemszervezés még igen kezdetleges. Jó üzemszervezőkre lenne szükség. A legtöbb üzemben régi, elavult formák, szokások akadályozzák az új módszerek alkalmazását, ezért az egyetemnek a hallgatóit is fel kell készíteni, hogy határozottan és következetesen tudjanak harcolni az újért.

Nagy szerepet játszhat a közgazdászok munkája a nem közvetlen termelési összetevők vizsgálatánál, például az egészséggel és a szociális problémákkal foglalkozó témákban. Az orvosok például foglalkoznak az alkoholizmussal, de ennek gazdasági hatótényezőit a közgazdászok tudnák felkutatni — mondotta Tarján Róbert elvtárs. Felhívta a figyelmet az üzemi pszichológia oktatására.

Közgazdasági kérdések feldolgozása a kerületben jól kapcsolódhat a tanszéken folyó tudományos és oktatási célkitűzéseikhez — mondotta Hantos János elvtárs, a Budapesti Pártbizottság képviselője —, helyes lenne, ha néhány ember megvizsgálná, milyen segítséget tudnak nyújtani az üzemi közgazdasági munkához, az oktatók és a hallgatók is.

Az üzemszervezést minden vonalon elhanyagoltuk — szolt hozzá Káplár József elvtárs — az egyetemi oktatás elsősorban népgazdasági szinten vizsgálta a kérdéseket, s napjainkban is ez a helyzet, bár előtérbe kerül a kisebb gazdasági egységek vizsgálata is.

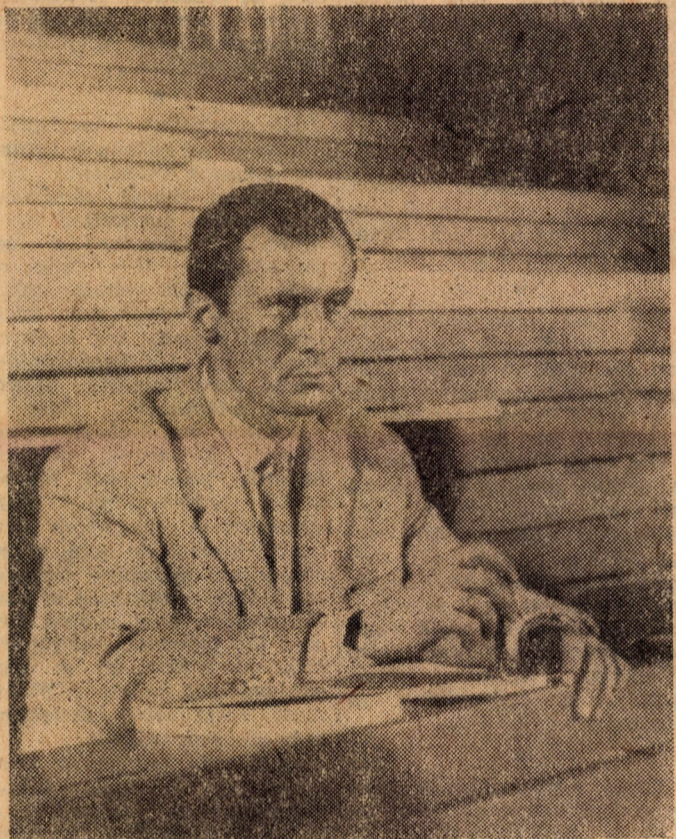
Ehhez kapcsolódva Varga Sándor elvtárs elmondta, hogy az utóbbi időben az ágazati tanszékek kapcsolata javult a kerület üzemeivel, de ahhoz, hogy még hatékonyabb segítséget nyújthassanak és megteremtsek az üzemek és az oktatók szakmai tudományos kapcsolatát, szükség van arra, hogy a kutatásokban is előtérbe kerüljön az üzemi, az üzemszervezés módjait vizsgáló teremtés megformázása és egy vállalat (többre mostanában úgysem futná

erő) szerződése a megoldandó feladatra.

Egyetemünk párttitkára, Kahulits László elvtárs azt fejtette ki, hogy a jelenlegi lekööttségünk mellett tényleg az a helyes, ha egy-két tanszék vállal ilyen jellegű munkát, lehetőleg a tanszék egy-egy oktatója, hallgatói munkacsoporttal együtt. Kahulits elvtárs javasolta, hogy a közgazdasági kérdésekkel a kerület üzemeiben az ipar-gazdaságtan és a politikai gazdaságtan tanszék vállalkozzon erre a feladatra. A kapcsolat gyümölcsözőbb formája lehet az is, ha elsősorban halgatónk ismerkedés üzemi jellegű gyakorlatukat a kerületben végezzék. Tanszékünk úgyis most kisebb ilyen lehetőséggel rendelkezik az üzemi gyakorlatok rendszerének kidolgozásánál.

Az elnöklő Duchek Lajosné, kerületi másodtitkár azzal zárta a tanácskozást, hogy helyes lesz megteremteni a kerület és az egyetem kapcsolatát, egyrészt a hallgatók üzemi gyakorlatára terén, másrészt az üzemekben folyó közgazdasági munka segítségével és ennek megvalósítására január 31-ig előzetes tervet kell készítenie mindkét végrehajtó bizottságnak.

Az „Utolsó előtti ember”

c. filmet forgatták egyetemünkön november 8-án. Sokan éltek is a lehetőséggel, hogy a film sikere érdekében mindent megtegyenek és a filmet a szüniidőről visszatérő egyetemi hallgatókat alakítsák

Módszerek és tanácsok — elsőőknek — de mások is megfogadhatják

Felkerestem néhány felsőbbéves hallgatót, s megkértem őket, mint tapasztaltakat, adnának néhány tanácsot, vagy legalábbis mondják el olvasóimknak, mi a legeredményesebb tanulási módszer. Kérdésemre a legkülönbözőbb válaszokat kaptam. Összintén szólva némelyik meghökkenett.

Nézd öregem, legjobb, ha mást kérdezel, mert rólam úgyis tudják, hogy csak a vizsgaidőszakban szoktam tanulni, s hidd el, mindnyájan így vagyunk ezzel a kérdéssel.

Alljunk meg egy pillanatra! A könyvtár olvasótermében majd minden délután telt ház van. Nehezen hiszem, hogy több száz hallgató puszta időtöltésből jár oda.

Voltak olyanok, akik leintettek.

— Az, hogy ki hogyan tanul, teljesen egyéni. — Lehet, hogy igazuk van? Talán. Sokan vannak azonban, akik nem értnek ezzel egyet. Ilyen S. András harmadéves külkereskedelmi hallgató. A könyvtárban találtam rá. Eppen a „Polgári külkereskedelmi elméletek” című munkát tanulmányozta.

különbőség az egyes tárgyak nehézségét illetően?

— Igen. A két legnehezebb tárgy a matematika és a politikai gazdaságtan tartom. Ezekkel kell állandóan foglalkozni, s nem véletlen, hogy ezekből tartanak szemináriumot, illetve gyakorlatot.

— Hogy a legjobb tanulni a matematikát?

— Mindenekelőtt az előadás rendszeresen részt kell venni és jegyzetelni feltétlenül szükséges. Azután pedig: példák, példák, s megint csak példák megoldása.

— Mit tudnál tanácsolni a politikai gazdaságtan tanulásától kapcsolatban?

— A politikai gazdaságtan olyan tárgy, amit értelemszerűen kell tanulni, semmi esetre sem magolni. A tételeket kétkedéssel fogadjuk el és próbáljunk ellenérveket felhozni azokkal szemben. Végül, de nem utolsó sorban rendszeresen fel kell készülni a szemináriumokra, s ott aktívan részt venni az anyag megtárgyalásában.

— S azokról a tárgyakról, amelyekből nincs szeminárium, csak vizsga, mi a véleményed?

— Azoknál a leghevesebben, ha egy-egy összefüggő anyag-

részt egyszerre olvasunk át, illetőleg tanulunk meg. Tanulást a vizsgaidőszakra hagyni nem szabad, mert akkor beáll „a rövidzárlat”.

H. Ferenc harmadéves pénzügyes hallgató véleménye szinte pontonként ponton megegyezik az előbbivel.

— Elsősorban a szemináriumos tárgyakat kell tanulni. Az anyagot rendszeresen sajátítsuk el, s ne feledkezzünk el a kötelező, s ajánlott irodalomról sem. Matematikánál a kidolgozott és megadott feladatok átnézése, illetve maradéktalan megoldása a legfontosabb.

— A nem szemináriumos tárgyakról mit tudnál mondani?

— Ezeknél a legjobb módszer a „súlyozás”. Ezen azt értem, hogy kinek melyik tárgy megy nehezebben, azt kell kiválasztani és gyakrabban tanulni. Azokat, amelyekből vizsga van, két-három hetenként alaposan át kell venni, s amelyekből nincs, azoknak tájékoztató jellegű olvasása is elegendő. Szerintem ez a legeredményesebb módszer — fejezte be H. Ferenc.

Lakatos Barnabás

MI GÁTOLHATJA AZ EGYÜTTMŰKÖDÉST?

Az oktatási reform megvalósításának egyetemünkön folyó munkájába beletartoznak azok a változtatások, amelyek a jövő közgazdasági képzéséhez gyökeresen új utakat jelölnek meg, s azok is, amelyek esetleg kisebb jelentőségűek. Mind olyan irányban hatnak, hogy a közgazdasági diploma garancia legyen arra, hogy a birokos kora követelményei szerint is jól felkészült szakember.

Indokolt, hogy a reformok kidolgozásában az állami vezetők és az oktatók mellett a fiatalok elképzelései is mérlegre kerüljenek.

Az elmúlt tanévben a KISZ karj reformbizottságának feladata volt, hogy ezeket a gondolatokat összegyűjtse. A bizottságokról — bár kissé szűk körűek voltak — elmondhatjuk, hogy a hallgatók reformmunkájának tevékeny műhelyeivé váltak. Ezekben a műhelyekben kötetni javaslat született, s a javaslatok zöme konkrétan kapcsolódik az egyes tárgyak oktatásához, illetve az egyes szakok képzéséhez.

Az összegyűjtött anyag 1962 júniusában eljutott a Dékáni Hivatalokhoz, s rajtuk keresztül az idej tanév elején az illetékes tanszékhez is. Nem biztos, hogy a hallgatók reformmal kapcsolatos elképzelései egytől egyig célra vezettek. Például az arab és kínai nyelvek oktatási módszereit bírálva, az egyik vélemény — ahelyett, hogy a módszerek megváltoztatására tette javaslatot — felveti a nyelvek oktatásának beszüntetését, mint megoldást. De íme egy másik, a kari bizottságok munkáját tükröző javaslatokból:

Felismerve a gazdaságmatematika rohamosan növekvő jelentőségét, a Kereskedelmi Kar ifjúsági reformbizottsága által megfogalmazott egyik pont a lineáris programozás oktatásának bevezetését kérte. Ez az óhaj nyitott kaput döntetett, egybeesett az oktatást irányító szervek intézkedésével.

Nem nehéz sorolni azokat az eseteket, melyekben a tanszékek egyetértve a hallgatók elgondolásaival, munkatervük részévé tették javaslataikat.

A technológia anyag szakosított előadásának előkészítésén dolgozik az Ipartechnológia tanszék. Ugyancsak változtatásokat terveznek a labo-

ratóriumi gyakorlatok anyagában is. Ezek a változtatások megoldják majd azokat a problémákat, amelyek a folyó technológiai előadások és a labor-gyakorlatok tematikájának eltéréseiből adódnak.

A KISZ reformbizottságainak munkája nem ért véget az elmúlt tanév végén. További feladatai közül kiemelkedőbb kettőt.

Biztosítani kell, hogy a hallgatók reformról folyó vitái az eddigieknél sokkal szélesebb körben történjenek. Ez egyben elősegítené, hogy egyes — esetleg alaposan meg sem gondolt — egyéni vélemények túlságosan nagy súllyal szerepeljenek a javaslatok anyagában. Az olyan, szinte egyetemi kurióznak számító ötlethez hasonlókra gondolok, mely az előadások látogatására vonatkozó kötelezettséget egyenlőként, a korábban elért tanulmányi eredményhez akarná kötni.

Azon javaslatok ügyében, melyeket a tanszékek részben vagy egészben tisztázandónak,

esetleg egyenesen elvetendőnek tartanak, üljének le tárgyalni a reformbizottságokkal. Eddig — bár erre a Rector elvtárs az 1962—63. tanév végén a dékánonok keresztül külön felhívta a tanszékvezetők figyelmét —, egyetlen egy tanszék sem közölte igényét arra, hogy a hallgatók által felvetett vitás kérdésekben együttműködjön a KISZ reformbizottságaival.

Kerestem az okát. Való igaz, hogy egyes tanszékek — adminisztrációs és egyéb nehézségek miatt — megkésve jutottak hozzá a reformbizottságok összegyűjtött javaslataihoz. De ez nem lehet teljes magyarázat. Mint ahogy az a feltételezés sem az, hogy a tanszékek nem vennék komolyan a hallgatók összegyűjtött javaslatait.

Akkor így, akár úgy — őszintén szólva az igazi okot nem tudtam kideríteni — itt az ideje, hogy a KISZ reformbizottságai és a tanszékek kapcsolatát találjanak a reformgondolatok ügyében.

Torma

Mégis olvassunk!

Minden ellenkező híreszteléssel szemben — igenis olvassunk. Pedig általánosan elterjedt vélemény, amit mi is igen gyakran alátámasztunk, hogy nem nagyon törjük magunkat szépirodalmi művek után. Az egyetemi könyvtár éppen az ellenkezőjéről panaszkodik, nem tudnak lépést tartani a növekvő igényekkel. Nagyon kevés anyagi támogatást kapnak, és ennek lényeges részét is a kollégiumoknak juttatják.

Egy kisebb felmérés szerint hat nap alatt 157 próza és 10 verseskötet került az olvasókhoz, ennek döntő része a klasszikus francia, angol, német, és a mai magyar, szovjet írók alkotása. Ez magában nem túl sok, de vegyük figyelembe, hogy a központi könyvtárból főként a pesti hallgatók kölcsönöznek. A legkeresettebb könyvek Dold-Mihajlik: Országok között, Irwin Shaw: Országnál kölyök, Moravia regények, és Tabák András versei. Előzetesünk az egyes kollégiumokba is, a Makarenko diákotthonban elég súlyos és elavult könyvtármány fog-

dott. Az ez évi könyvmennyiség idáig késett, pedig nagyon elkéne a felfrissítés. Heti egy alkalommal tartanak könyvtári órát, ezeken a látogatottság 50—60 fő, ami a diákotthon 450 lakójához viszonyítva elég kevés.

Egy igen figyelemre méltó problémával találkozunk: a könyvtáros anyagi felelősséggel tartozik a könyvekért, s mivel egyedül van, előfordul, hogy a kölcsönzött könyveket nem kapja vissza. Ez enyhén szólva is felháborító. Ha már a kölcsönző nem tartja kötelességének visszaszolgáltatni, a közösségnek kellene elérnie, hogy ez többé ne fordulhasson elő. A Rudas László utcai kollégiumban éppen kölcsönzésre érkezünk. R. Mária elmondja, hogy nemrég kapott harminc darab könyvet az egyetemről, különbözőbb hiányok nincsenek, sőt a könyvek már egy új könyvszekrényt szeretnének, mert a régi „kötötték”. Olvasnak Hemingway-től, Moraviától és Tolstojtól. A klasszikus könyveket épp úgy viszik, mint a maiakat. Mi mégis úgy látjuk, hogy a nagyobb „fajsúlyú” könyvekből még hiány van.

A Veres Pálné utcai kollégiumban korántsem ilyen rózsás a helyzet. A könyvtáros kérdés csak most intézódött el, ugyanis a volt könyvtáros elköltözött, és a helyét eddig még senki sem vette át. A mostani így vélekedik: „Örülök, hogy könyvtáros lettem, legalább olvashatok, eddig úgy sem volt időm rá.” A napokban kaptak 15 db könyvet és csak ezután tudták megtartani az első könyvtári órát. Meglehetősen quenge eredményel. Jó volna, ha végre itt is beindulna a komolyabb munka.

Tudjuk, hogy nem éppen irodalmi beállítottságú egyetem vagyunk, hallgatóinknak épp elég dolgot van a kötelező irodalom elolvasásával, mégis fontos megváltoztatnunk azt a véleményt, amit nemrég az egyik kollégiumunkban járt író elmondott, bizonyítanunk, hogy mi igenis olvassunk.

— alföldi —

A Közgazdasági Társaság hírei

Legközelebbi előadásaink: November 28-án délután 3-kor a Közgazdaságtudományi Egyetemen dr. Szabó László tart előadást „A belkereskedelmi beszámolási rendszer vitája” címmel.

November 29-én fél 3-kor a Magyar Tudományos Akadémián sorra kerül előadás címe: „Az új iparcikk-árképzés és a műszaki haladás”. Előadó: Csikós Nagy Béla.

November 30-án a Kossuth Klubban Bihari Ferenc tart előadást „Az élelmiszertermelés és értékesítés távlatai” címmel.

Kéthly Katalin

MIN DEN RÖL egy keveset

A külföldi üzemi gyakorlatokról

A rektori tanács határozatából

A rektori tanács foglalkozott a külföldi termelési gyakorlatok tapasztalataival és a következő határozatot hozta:

Külföldi gyakorlatra csak olyan hallgatók mehetnek, akiknek megfelelő nyelvi felkészültségük van: NDK-ba német, Romániába orosz vagy francia, szláv országokba orosz nyelvtudás szükséges. A jövőben nem lehet a külföldi termelési gyakorlat idejét utazgatással eltölteni. A külföldi gyakorlat előtt minden szakon előkészítés szükséges.

Ha a gyakorlat nem tölti ki a gyakorlatra szánt egész időt, belföldi gyakorlatot kell szervezni.

A mezőgazdasági szakos hallgatókat hosszabb időre, legalább két hétre kell egy-egy mezőgazdasági üzemhez küldeni, hogy a kijelölt témával foglalkozzanak.

Kivánatos az is, hogy a külföldi gyakorlatok kapcsolat teremtésnek a KISZ és a külföldi ifjúsági szervek között.

November 22-én délután fél 7-kor a klubban Illés Lajos elvtárs, az Új Írás főszerkesztője előadást tart a mai irodalom kérdéseiről. Az előadásra és az ezt követő konzultációra egyetemünk hallgatóit és oktatóit szeretettel várja a KISZ-klub vezetőség.

Gólyagondok

Élesen csattan a csengő hangja, jelezve a szünet kezdetét. Hamarosan megbolygattott mélykashoz hasonló az aula környéke. Izgatott szófoszlányok, ideges gesztusok, s egy-egy néma, de annál kifejezőbb segélykérő pillantás. Szegény felsőséves, aki véletlenül beleszólt a zürzavar közepebe, nem is sejtje a nagy izgalom okát. Hát igen. Ők már rég túl vannak az első „tűzkeresztségen”. S most csillapítandó a kedélyeket, nagy bölcsen a felvételüket, s az érettségüket emlegetik. Lassan elérkezve önbizalmuk csúcspontjára, saját eredményes zárt-helyi dolgozataikkal kezdenek példálózni. No, persze nem sajnálják tőlünk a „pótzárt-helyi” előnyeinek fejtegetését sem. S mindez egy kedves, elnéző mosoly, s legyintő kézmozdulat kíséretében. A felsősök jóindulatú tanácsai ellenére is egyre izgatottabb gólyacsapatok szállják meg délutánonként a könyvtár környékét, s a folyosók csöndesebb zugait. A kívülálló szemlélő csak nagy álmódzó szemeket, s ábrándosan sutogó ajkakat lát, de a beavatók tudják, hogy ez az ismétléses variáció csodálatos magasságokban szárnyaló képzetének bűvölete.

— szücs —

OLVASÓINK ÍRJÁK

Egy-két észrevételt szeretnék tolmácsolni: A legutóbbi (XI. 5-i) számban levő „Mit képzel ez tulajdonképpen” c. frás mintha csak a Ganz-MÁVAG-ról szólna! Úgy látszik általános jelenségről van szó? Akkor viszont tenni kell valamit! Úgy gondolom, fokozottabban érvényre kell juttatni a munka tudományosan szocialista értelemben vett bérértéket, azaz az anyagi érdekelttség elvét helyes szempontok figyelembevételével.

Foglalkozzon lapunk és egyetemünk a Népszabadság X. 16-i számában ismertetett és a Pravdában Liebermann professzor által felvetett közgazdasági és gazdasági vezetés tervezésével és színvonalával foglalkozó problémával!

A. T. esti hallgató

Az ember fiatal, sok szép elképzelése van. Azután az illúziók szétfoszlanak. Így volt ez az 1960-ban végzett növendékekkel is. Milyen jó lenne most két év múltán megnézni, mi történt ezekkel a fiatalokkal.

Mennyi fáradtságba, mennyi áldozatba került hazánkba, amíg az első szakembereket kiválasztották. S most kint az életben a kezdeti lépések megtételénél segítséget várnak a fiatalok. Segítséget pedig legtöbbször nem kapnak a munkahelyen. Kik azok, akik nem segítenek ezeknek a fiataloknak? Azok, akik képességeik elégtelensége folytán nem tudják, de talán nem is akarják kellőképpen értékelni azokat a szakmai és elméleti ismereteket, melyeket oly sok költséggel, fáradtsággal szereztek meg fiatal szakembereink az egyetemen. Az egyetem, mint jó anya, hosszú időn keresztül nevelte őket. De vajon, meglehetősen-e az anyja a tétlen féltéssel, amikor gyermekeit szárnyra eresztje? Olyan kevés még jelenleg a végzett közgazdász, annyira szétszórtan birkóznak az életben, hogy egymástól nem várhatnak segítséget. Most még legyen hát segítségükre az „anya”, az Alma Mater. Ha ezek a fiatalok nem kapják meg a szükséges támogatást,

Ami a kulisszák mögött történik

Felhívtak a szerkesztőségbe. Író lettem — dobant meg a szívem és rohantam a harmadikra.

Nagyon barátságosan fogadtak. Üdvözlések. Bemutakozás. Na, most mondják — gondoltam —, hogy nagyon megtisztelném őket, ha átvinném a lap szerkesztését.

És mondták: — Te, elvállalnád a Közgazdász terjesztését?

Amikor az első héten — még kissé féltéken — beléptem a szerkesztőségi szobába, elég váratlanul, de felettlébb érdekes látványt fogadtam.

A kultúrrovat vezetője nagy lelkesedéssel csépelte a színesrovat egyik üdvöskijét.

Rögtön levontam a tanulságot: Ha itt valamit keresni akarok, először is meg kell erősödnöm.

De aztán megnyugtattak. Csak játék az egész.

Azóta rettegek: Milyen lehet, ha komolyan csinálják.

Egy előző számunk karcolatának ölete nagyon tetszett nekem. Hiába, vannak még tehetségek. És vannak még egyéni ötletek.

Aztán most a Vesztegár a Grand Hotel-ban ugyanazt a poent olvasom.

Hogy mit meg nem enged magának ez a — P. Howard?

— Práger —

ha ezek a szakemberek elkalódnak, nem lesz jó hatással a jelenleg még tanulmányaikat folytató fiatalokra sem. A kommunista szakemberek most vívják harcukat az elismerésért, a megbecsülésért. Támogassa őket harcukban az egyetem.

Sok még a buta beszéd, ami ezeket a fiatal szakembereket körülöngi és lehúzza. Ez ellen harcolni nagyon nehéz. Vizsgálja meg az egyetem, hogy az a hét pesti fiatal, aki 1960-ban végzett és vállalta a vidékre költözést, hogyan boldogul. Biztosítottak-e részükre olyan körülményeket, melyek lehetővé teszik számukra, hogy tudásuk legjavát nyújtsák? Megfelelő helyre kerültek-e?

L. T.

levelező hallgató

November 20: Micike születésnapja

Meglátszik, hogy egy évet öregedtem?

Remélhetőleg nem jellemző!

November 13-án a Magyar Sajtó Házában Varga György, a SZOT titkára ismertette „a fiatal mérnökök és kezdő szakemberek” foglalkoztatásával kapcsolatos nehézségeket és elképzeléseket.

A meghívó fenti ígéretével ellentétben Varga elvtárs csupán a fiatal mérnökök gondjaira tért ki, a közgazdászokra egy szót sem vesztegetett. A későbbiekben a feltett kérdésekre, amelyek a kezdő közgazdászok lényeges, komoly problémáit feszegették, az előadó nem tudott mást mondani, mint számtalan-szor hallott általánosságokat.

Nem az érzékenység és sértődékenység az oka, hogy rossz néven vettük mindkét tény. A közgazdászok gondjai nem felesleges dolgok. Megérdemljük a velünk való törődést. Ezt ma még sokszor bizonyítanunk kell, akkor, mikor általában és nagyrészt okatlan lebecsülésünk ellen küszködünk a műszakiakkal szemben, amikor az értetlenséget próbáljuk legyűrni. Azt hittük — és a párt és a kormány vezetőinek nyilatkozatai, a kongresszusi irányelvek ismeretében joggal hisszük ma is — a jövőben egyre kevesebb energiát kell majd a szakmai sovénizmus és szűklátókörűség ellen elpocskólnunk. Ez a sajtótájékoztató sajnálatosan arról győzött meg bennünket, hogy van még tennivaló felsőbb szinten is a közgazdászok társadalmi elismerésére.

Tudjuk, hogy ez nem jellemző a SZOT egész munkájára. Remélhetőleg a SZOT velünk is törődik annyit, értünk is tesz annyit, mint más fiatal szakemberekért. De a keserű szájíz azért egy darabig még megmarad...

Forradalmi költészet

A szolista-csoport előadójestje

A májusban megtartott főpróba után most bemutató előadástként élvezhetünk egy rövid, de tartalmas előadójestet a magyar és világirodalom forradalmi lírájának remekeiből.

A világirodalom forradalmi költészetét reprezentálta Heine „Takácsok”, Eluard: „Szabadság” és a fiatal kubai költő Fayad Jamis: „Ezért a szabadságért” című költeménye. Nagy Erzsébettől hallhattuk ezeket a verseket szépen árnyalt, jól felépített, igényes előadásban. Fazekas Istvánt is csak dicséret illeti Becher: „Össeomlás” c. művének szép bemutatásáért. Frenreisz István most sem keltett csalódást. Kölcsey: „Szabadsághoz” és Balázs Béla: „Táborhoz” mellett, vörös őrségen” c. verseket a töle megszokott nyugodt, kellemes orgánumú előadásban hallhattuk. Zelnik Antal Tiborc pamaszát szavallta. Homolya László szavallata „Május 23. Rákospalotán” híven tükrözte a jellegzetes babitsi hangulatot. Éless Bélát

örömmel üdvözöltük ismét köztünk, az „Induló balra” c. Majaikovszkij vers igazán remek volt, szinte a testre szabott.

Az előadók között újakat is üdvözöltünk és tegyük hozzá mindjárt, biztatóan szerepeltek. Juhász Gyula „Uj valóság” c. költeményét Mucsi Margit igazán ígéretesen adta elő. Az „Uj Isten” c. Tóth Arpád vers nem tetszett annyira, ami leginkább az előadó lámpaláznának tudható be.

Reményi Mária, Bánky Frigyes és Szöllősy László Gorkij, József Attila, illetve Radnóti verseket adott elő; nem rossz szavallók, de technikájuk és képzettségük még javításra szorul, meg talán a versválasztás sem volt a legszerencsésebb. Siklósi Béla két zongoraszóra tetszett, különösen a Chopin-darab előadása.

Mindent összevetve szolistaik ismét egy kellemes estet szereztek az érdeklődőknek, akik, sajnos, ismét nagyon kevesen voltak.

— d. e. —

SPORT

Roszul áll

a röplabdások szénája!

Kezdeti jó játék után csapatunk erősen visszaesett. Kiütözött csapatunkban az alapozás hiánya, azonkívül egyéb hiányosságok és ellentétek is felszínre kerültek. Fokozatos sérülések megzavarták a csapat játékát, s így a sorozatos vereségek csökkentették az önbizalmat. Az őszi mérleg három győzelem mellett kilenc vereség. Csapatunk a 9—10 helyen áll.

Őszi eredményeink:

Közd. Egy.—Külker.	3:1
Közd. Egy.—Bp. Petőfi	3:2
Közd. Egy.—Szalag	3:2
Kossuth Nyomda—Közd.	3:1
MNG—Közd. Egy.	3:1
Autóbusz—Közd. Egy.	3:1
Pedagógus—Közd. Egy.	3:0
MAHART—Közd. Egy.	3:1
Daru—Közd. Egy.	3:1
MAFC—Közd. Egy.	3:1
RÖLTEX—Közd. Egy.	3:2
TF—Közd. Egy.	3:0

Az utolsó mérkőzéseken már javuló játékot mutatott a csapat. Jó téli alapozással feltétlenül előrébb akarunk végezni. Jellemző, hogy a legutóbbi bajnokságot 10 játékkal játszottuk végig. Az idei bajnokságban eddig már 13 játékos szerepelt. Mindez kényszer megoldásként. Játékosaink a következők: Kiss F., Hargitai, Baranyai, Harcsa, Cséka, Weitz, Jäger, Borda, Kuzma, Ezer, Juhász, Mátrai és Kiss G.

Weitz Tamás

LABDARÚGÁS

TÜKER—Közd. Egy. 4:3 (2:2)

Csapatunk összeállítása a következő volt: Zalavári — Bánki, Baksa, Galambvári — Pisch, Benhardt — Marosi, Balla, Láng, Csapó, Kovács II. Számunkra jól kezdődött a mérkőzés — már az első 20 percben 2:0-ra vezetünk. A félidő további percében azonban két védelmi hibából kiegyenlített az ellenfél csapata. A vértelen fordulat, a gyorsan kapott két gól letörte a csapatot.

A második félidőben mezőnyfőnybe kerülünk, de a győzelmet nem sikerült megszerezni. Az utolsó két gólt nagy kapushibából kaptuk. A bíró nem állt feladata magaslatán, téves ítéleteivel sújtotta a csapatot.

Góllövő: Láng. Jók: Baksa, Galambvári, Láng.

P. S.

KOSÁRLABDA

Közd. Egy.—Előre SC 57:34 (19:11)

A mérkőzés szabadterén, igen rossz időben került lejátszásra. A játéktér inkább korcsolyapályához hasonlított, így a pályán a csúszós talaj következtében többször igen komikus jelenetek történtek. A csapat összeállításában hosszú idő után ismét szerepelt Bottlik és Frenreisz, mindketten biztatóan mozogtak.

A csapat összeállítása: Rét (4), Szepes (7) — Lutter (12) — Gombóc (8), Sörös (6).

Csere: Szegedi (16), Bottlik, Frenreisz (4).

Csapatunk minden szempontból jobb volt az igen rossz napot kifogó Előrenél, megérdemelten győzött még ilyen arányban is. Átlagon felüli teljesítményt nyújtott Szegedi (a mezőny legjobbja) és Lutter.

Méltó befejezés!

Közd. Egy.—Debreceni ASE 87:57 (37:15)

Az NB II. őszi fordulóját csapatunk jó játékkal és győzelemmel fejezte be. A következő összeállításban játszottunk:

Rét, Szepes (4) — Lutter (16) — Gombóc (12), Sörös (11).

Csere: Szegedi (21), Bottlik (8), Frenreisz (6), Szalacsi, Pus-kás (9).

Zónával kezdtünk, és ez jó taktikának bizonyult, mert már az első félidőben biztos, 22 pontos előnyhöz jutottunk. Csapatunk erős magassági főnyben volt, és ezt ügyesen ki is használtuk. Ezen a mérkőzésen is mint általában — a támadásban voltunk igazán jók a védekezés még mindig nem kielégítő. Jó teljesítményt nyújtott: Szegedi, Lutter, Sörös, Gombóc.

Magyari Sándor

KÖZGAZDÁSZ

a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja
Cím: IX., DIMITROV TÉR 6.
Telefon: 186—850/138 m.
Szerkesztő: Bögre Gyuláné
Kiadja: Hírlapkiadó Vállalat
Készül a Szikra Lapnyomdában
Megjelenik 2 hetenként

SOHA JOBBKOR

